

COVID-19 VE İŞ KAZASI

Aydınlık Gazetesi, 26 Eylül 2020

Yıldırım Koç

Covid-19 salgını birçok ülkede ve Türkiye’de yeniden atağa geçti. Virüse yakalanan ve bu nedenle yaşamını kaybeden insan sayısı giderek artıyor. İnsanların yüzyüze gelmesi salgını azdırıyor; ancak diğer taraftan üretimin ve hizmet sunumunun devam etmesi de gerekli.

Kişiyi virüs çeşitli biçimlerde bulaşır. Bir işyerinde çalışan işçiye virüs bulaşması işyeri dışında meydana geldiyse, kişinin yaşamında meydana gelen olumsuzluklarda işverenin bir sorumluluğu yoktur. Ancak eğer işveren işyerinde gereken önlemleri almamışsa ve işçiye covid-19 virüsü işyerinde bulaşmışsa, ortaya çıkacak olumsuzluklardan işveren sorumludur. Durum, bir iş kazasıdır.

İş kazası yalnızca bir kişinin ayağının kırılması, parmağının kopması, vb. değildir. İşyerinde alınması gereken önlemlerin alınmaması nedeniyle hastalık bulaşması da iş kazasıdır. Eğer covid-19 virüsünün bulaşması, kişinin yaptığı görevin bir sonucuysa, bu kez ortaya meslek hastalığı çıkmaktadır. Sağlık çalışanları açısından durum budur.

İŞ KAZASI NEDİR?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nda iş kazası, “işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren olay,” olarak tanımlanmaktadır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu madde 13’te ise, bir olayın iş kazası sayılabilmesi için gerekli koşullar sayıldıktan sonra “sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olay”dan söz edilmektedir.

Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 2019 yılında verdiği bir kararda (2018/5018 E., 2019/2931 K.), “iş kazası ani bir olay şeklinde ortaya çıkıp, buna bağlı olarak zarar, derhal gerçekleşebileceği gibi, gazdan zehirlenme olayında olduğu şekilde etkileri daha sonra da ortaya çıkabilir. Sonradan oluşan zarar ile olay arasında uygun illiyet bağı bulunması koşuluyla olay iş kazası kabul edilmelidir,” denmektedir.

Aynı kararda domuz gribine yakalanan bir işçinin ölümünün iş kazası olduğu yönünde değerlendirme yapılmaktadır. Olay özetle şöyledir: Bir şirkette tır şoförü olarak çalışan işçi görevli olarak Ukrayna’ya gitmiş; döndükten 2 gün sonra hastaneye başvurduğunda kendisine “akut üst solunum yolu enfeksiyonu, tanımlanmamış” tanısı konmuş; bundan birkaç gün sonra ise hastanede “H1N1 (domuz gribi), pnömoni (zatürre) ve ARDS (akut solunum sıkıntısı sendromu)” tanısıyla tedavi altına alınmış; on gün yoğun bakımda kaldıktan sonra vefat etmiştir.

Yargıtay’ın ilgili kararında şu ifade yer almaktadır: “İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle Ukrayna’ya yapılan sefer sırasında bulaştığı yukarıda belirtilen rapor kapsamından anlaşılan H1N1 virüsüne bağlı olarak, daha sonra meydana gelen ölümünün iş kazası olarak kabul edilmesi gerektiği açıktır.”

SGK’NIN YANLIŞ GENELGESİ

Sosyal Güvenlik Kurumu 7 Mayıs 2020 günü sağlık kuruluşlarına gönderdiği genelgede Covid-19’a maruz kalan bir sigortalının durumunun iş kazası ya da meslek hastalığı değil, hastalık olarak değerlendirilmesi istedi. Ancak kanunun ve ilgili Yargıtay kararlarının bir SGK genelgesiyle değiştirilmesi mümkün değildir. Bir işçiye işyerinde covid-19 virüsünün bulaşması, bir iş kazasıdır. Bu bulaşma özellikle zorunlu önlemlerin işveren tarafından alınmaması nedeniyle ortaya çıkmışsa, iş kazasında işverenin sorumluluğu daha da artmaktadır.

Bazı işyerlerinde işçilere imzalatılan belgelerde, covid-19 virüsüne bulaşma söz konusu olduğunda, sorumluluğun işçilere ait olduğu ifade edilmektedir. Böyle bir belgenin hukuken hiçbir geçerliliği yoktur. Bir işçiye, işyerinde üretim sürecinde parmağı koparsa bunun sorumluluğunun kendisine ait olduğuna ilişkin imzalatılan bir belge ne kadar geçersizse, işyerinde covid-19 bulaşması konusundaki belge de aynı şekilde geçersizdir.